

na polovici, 2. Janu V. na polovici; zároveň zmocňuje podepsaná Jana V. a Terezie V. (žalobce), aby učinili u státního pozemkového úřadu veškeré kroky nutné k dosažení svolení. II. Žalobci jsou oprávněni na základě tohoto rozsudku vložiti právo vlastnické pro sebe ve vložce č. 315 poz. knihy kat. území K.« Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobci chtějí se žalobou, o niž tu jde, domoci exekučního titulu, podle něhož by mohli dosáhnouti přímo vkladu práva vlastnického k řečenému pozemku. Tím však přeskakují jednu fázi celého postupu. Aby bylo lze dotčený přídělův pozemek knihovně zapsati do jejich vlastnictví, musí tu býti kupní smlouva schválená ministerstvem zemědělství, které nastoupilo místo zrušeného státního pozemkového úřadu. Buďto jsou, jak dovolatelé míní, trhová smlouva ze dne 7. června 1926 a informace ze dne 4. srpna 1926 žalovanou podepsaná jedním celkem a postačujícím podkladem pro převod a pak jej musí žalobci nejprve předložiti ministerstvu zemědělství k schválení, anebo je třeba zvláštní smlouvy o uvedeném přídělův pozemku a pak by musili žalobci žalovati žalovanou na podepsání takové smlouvy, aby mohla býti ministerstvu zemědělství k schválení předložena. To, co má žalovaná podle žalobní prosby podepsati, není žádnou smlouvou a nelze také vkládati pro někoho vlastnické právo s výhradou schválení státního pozemkového úřadu (ministertva zemědělství), nýbrž takové schválení musí předcházeti knihovnímu vkladu. Rovněž nelze žalovanou nutiti, aby žalobce zmocnila, aby jejím jménem učinili u státního pozemkového úřadu (ministerstva zemědělství) kroky nutné k dosažení jeho svolení, to jest věci žalobců a žalovaná se k tomu ani nezavázala.

Čís. 16826.

Smlouva, kterou se manželka vzdá zákonného výživného toliko za účelem dosažení faktického zrušení manželského společenství, jest nicotná (§§ 93, 879 obč. zák.) a manžel jest v takovémto případě povinen poskytovat manželce nadále slušnou výživu a učiní-li tak za něho osoba třetí, nahraditi jí podle § 1042 obč. zák. vynaložený náklad, nedokáže-li, že manželka opustila společnou domácnost svémocně a že zavinila ona sama faktické zrušení manželského společenství.

(Rozh. ze dne 24. března 1938, Rv I 186/37.)

Srov. rozh. č. 2190, 7633, 8110, 9128, 9957, 10663, 12033, 12091
Sb. n. s.

Proti žalobě, již se žalující obec na žalovaném domáhá zaplacení 2.492 Kč s přísl. z důvodu náhrady nákladů poskytnutých na chudinské podpoře manželce žalovaného (§ 1042 obč. zák., § 23 zák. ze dne 3. prosince 1863, č. 105 ř. z.), namítl žalovaný mimo jiné, že jeho manželka, která měla tehdy asi 120.000 Kč vlastního jmění, opustila dne 25. listopadu 1929 společnou domácnost, že v dubnu 1930 mu oznámila, že se k žalovanému do společné domácnosti již nevrátí, že si nečiní proti němu nároku na výživné, že se ho výslovně vzdává a že žádá o vydání svého majetku, který byl ještě u žalovaného. Byl proto sepsán dne 20. prosince 1930 notářský spis, podle něhož manželka žalovaného výslovně prohlásila, že opustila žalovaného bez jeho souhlasu, že nezamýšlí již nikdy obnoviti manželské společenství s žalovaným a že žalovaného jednou pro vždy zprošťuje závazku k plnění výživného příslušejícího jí podle § 91 obč. zák. V té době měla mimo bytové zařízení a výbavy na hotovosti 50.000 Kč. Se zřením na manželčino stáří a z náboženských důvodů nebylo přikročeno k soudnímu rozvázání manželského svazku, nýbrž byly uvedeným notářským spisem upraveny toliko majetkové poměry manželů. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek soudu první stolice.

Důvody:

Žalovaný namítl za řízení v první stolici proti žalobnímu nároku na náhradu chudinské podpory poskytnuté jeho manželce, opřenému o ustanovení § 1042 obč. zák. po případě § 23 zák. ze dne 3. prosince 1863, č. 105 ř. z., že se jeho manželka notářským spisem ze dne 23. prosince 1930 platně a navždy vzdala nároku na výživné proti manželu. Řečená smlouva byla však, jak z jejího obsahu vyplývá, uzavřena za účelem faktického zrušení manželského společenství s vyloučením soudního rozvodu nebo soudní rozluky. Dohoda o výživném jest v těsné spojitosti s umluveným zrušením manželského společenství. Zrušení manželského společenství jest však nicotné, došlo-li k němu bez šetření předpisů o soudním rozvodu manželství od stolu a lože po případě předpisů o soudní rozluce manželství. Uvedenou smlouvou mělo býti dosaženo toho, co zakazuje manželům předpis § 93 obč. zák., a bylo by obcházením zákona, kdyby takové smlouvě byla přiznána platnost (viz rozh. č. 9128 Sb. n. s.). Je proto nicotná podle § 879, první věty, obč. zák. Může se tedy manželka platně vzdáti nároku na výživu podle § 91 jí příslušejícího jen hledíc na provedený nebo zamýšlený soudní rozvod nebo rozlukou manželství (srov. na příkl. rozh. č. 12091, 8110, 7633 Sb. n. s. a mnoho jiných).

Právem vytýká dovolatelka dále, že úvod řečeného notářského spisu, podle něhož manželka žalovaného prohlásila, že opustila manžela bez jeho souhlasu a že nezamýšlí obnoviti manželské společenství, nestačí k úsudku, že manžela opustila bez dostatečného důvodu, že ke zrušení

manželského společenství neměla důvodů a že proto nemá nároku na výživné, žalovaný za řízení před soudem prvé stolice ani netvrdil, a neměly proto nižší soudy příčiny, aby tuto otázku vzaly na přetřes.

Nebylo-li ani tvrzeno ani dokázáno, že manželce ve smyslu rozhodnutí č. 10663 a č. 12033 Sb. n. s. nepřísluší nárok na výživné, poněvadž opustila svémocně společnou domácnost a zavinila faktické zrušení manželského společenství, platí zásada, že manžel je za trvání manželského svazku povinen poskytovat manželce slušnou výživu, dokud nebyl této povinnosti zproštěn soudcovským výrokem nebo důsledkem takového výroku. Platí-li tato zásada v poměru mezi manžely samými, musí tím více platiti pro osobu třetí, jež učinila náklad, který podle zákona měl učiniti manžel (§ 1042 obč. zák.). Byl proto obnoven rozsudek prvního soudu.

Čís. 16827.

Soukromí zaměstnanci (zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.).

Nárok na peněžitou náhradu za nevyužití placené dovolené (§ 27, odst. 1, uved. zák.) přísluší zaměstnanci jen tehdy, dal-li v příslušném kalendářním roce vůči zaměstnavateli zřetelně najevo, že trvá na dovolené, a neužil-li jí na zaměstnavatelovu žádost. Jak žádost zaměstnancova, tak žádost zaměstnavatelova mohou býti vyjádřeny i jednáním konkludentním (§ 863 obč. zák.). Stačí i to, že podle organizace podniku nebylo pomýšleno na zastoupení zaměstnancovo náhradníkem, takže zaměstnanec nebyl postradatelný, a zaměstnavatel, ač mu to bylo známo, se nepostaral v té příčině o potřebná opatření, když mu zaměstnanec dal najevo, že chce nastoupiti dovolenou.

(Rozh. ze dne 24. března 1938, Rv I 198/38.)

Srov. rozh. č. 9434, 3341 Sb. n. s.

Žalobce, který byl u žalované firmy zaměstnán jako vedoucí ředitel, se na žalované domáhá zaplacení peněžitě náhrady za nevyužitou dovolenou. Nižší soudy zamítly žalobu.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu, aby o odvolání dále jednal a znovu rozhodl, a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Podle § 27 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. pozbývá zaměstnanec práva na dovolenou, jestliže nevyužil dovolené v příslušném kalendářním roce nebo před skončením pracovního poměru, avšak náhrada v penězích přísluší mu jen tehdy, nevyužil-li dovolené na žádost zaměstnavatele. Nejde tu — jak z materialíí je zřejmé — o zcela nové ustanovení, nýbrž v pod-